PL

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EUROSYSTEM

# OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

**z dnia 23 października 2009 r.**

**w sprawie przedłużenia możliwości udzielania przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym**

**(CON/2009/82)**

## Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 13 października 2009 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Ministra Finansów Rzeczypospolitej Polskiej o wydanie opinii w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (zwanego dalej „projektem ustawy").

Kompetencja EBC do wydania opinii wynika z art. 105 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz szóstego tiret art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych[1], z uwagi na to, że projekt ustawy dotyczy zasad odnoszących się do instytucji finansowych w zakresie, w jakim wywierają one istotny wpływ na stabilność instytucji i rynków finansowych. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

## 1. Założenia projektu ustawy

1.1. Projekt ustawy zmienia ustawę z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym[2] (zwaną dalej „ustawą z dnia 12 lutego 2009 r."), odnośnie której EBC wydał opinię w czasie trwania prac legislacyjnych, w listopadzie 2008 r.[3] Ustawą z dnia 12 lutego 2009 r. wprowadzono program, w ramach którego uprawnionym instytucjom finansowym[4] udostępniono różne formy wsparcia, w tym: i) gwarancje Skarbu Państwa w odniesieniu do spłaty kredytu refinansowego (udzielonego bankowi przez NBP) lub w odniesieniu do spłaty kredytów bądź pożyczek udzielanych w ramach linii kredytowych przez banki innym bankom; ii) pożyczki

1 Dz.U. L 189 z 3.7.1998, s. 42.

2 Dz. U. z 2009 r., nr 39, poz. 308.

3 Zob. opinię CON/2008/80; wszystkie opinie EBC są dostępne na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

4 Ustawa z dnia 12 lutego 2009 r., w brzmieniu uchwalonym przez parlament, wyszczególnia sześć kategorii instytucji finansowych mającym siedzibę na terytorium RP, uprawnionych do uzyskiwania wsparcia: banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe, fundusze inwestycyjne, domy maklerskie, zakłady ubezpieczeniowe oraz fundusze emerytalne.

skarbowych papierów wartościowych; oraz iii) sprzedaż skarbowych papierów wartościowych instytucjom finansowym na preferencyjnych warunkach. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami wsparcia można udzielać uprawnionym instytucjom finansowym do dnia 31 grudnia 2009 r.[5]

1.2. Ponieważ rząd polski zamierza „przygotować się na dalsze ewentualne skutki kryzysu światowego…”[6], celem projektu ustawy jest przedłużenie do dnia 31 grudnia 2010 r. terminu, do którego uprawnione instytucje finansowe mogą ubiegać się o wsparcie[7]. Jednocześnie w uzasadnieniu projektu ustawy zwraca się uwagę na to, że „udzielanie wsparcia na mocy niniejszej ustawy musi być poprzedzone notyfikacją programu pomocowego przez Komisję Europejską”[8], oraz że na podstawie aktualnie obowiązującej decyzji uznającej program wsparcia za zgodny ze wspólnym rynkiem może on być stosowany do dnia 25 marca 2010 r[9]. Z tego względu zgodnie z projektem ustawy przepis przedłużający termin, do którego uprawnione instytucje finansowe mogą ubiegać się o wsparcie, stosuje się od momentu wydania przez Komisję Europejską pozytywnej decyzji dotyczącej programu pomocowego[10].

1.3. Projekt ustawy nie zmienia warunków, na jakich można udzielać wsparcia, kryteriów kwalifikowania uprawnionych instytucji finansowych ani żadnych parametrów programu pomocowego poza terminem, do którego uprawnione instytucje finansowe mogą się ubiegać o wsparcie.

## 2. Uwagi szczegółowe

2.1. *Zgodność projektu ustawy z decyzjami w zakresie polityki pieniężnej*

2.1.1. Ponieważ celem projektu ustawy jest przedłużenie możliwości udzielania wsparcia na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r., w sprawie której została wydana opinia CON/2008/80, EBC pragnie ponowić niektóre uwagi tam zawarte, mające szczególne znaczenie z perspektywy polityki pieniężnej.

2.1.2. Po pierwsze – EBC zauważa, że ustawa z dnia 12 lutego 2009 r. nie wyklucza w wyraźny sposób objęcia gwarancją Skarbu Państwa depozytów międzybankowych. Projekt ustawy zmienia ustawę z dnia 12 lutego 2009 r., nie zawiera jednak zmian w wyraźny sposób wykluczających depozyty międzybankowe. W związku z tym EBC pragnie ponowić uwagę, iż należy unikać udzielania gwarancji Skarbu Państwa w odniesieniu do depozytów międzybankowych, ponieważ gwarancje takie potencjalnie mogą zakłócać prowadzenie przez bank centralny operacji zapewniających

5 Art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 lutego 2009 r.

6 Zob. uzasadnienie projektu ustawy, s. 1.

7 Art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. w brzmieniu wynikającym ze zmiany wprowadzonej przez art. 1 ust. 1 projektu ustawy.

8 Zob. uzasadnienie projektu ustawy, s. 1.

9 Sprawa N208/2009, akceptacja przez Komisję w dniu 25 września 2009 r. na okres sześciu miesięcy od tej daty.

10 Zob. art. 1 ust. 2 projektu ustawy, który dodaje ust. 3 w art. 20 ustawy z dnia 12 lutego 2009 r.

płynność, a tym samym negatywnie wpływać na transmisję decyzji w zakresie polityki pieniężnej podejmowanych przez NBP[11].

2.1.3. Po drugie – EBC rozumie, że ustawa z dnia 12 lutego 2009 r. wprowadza wyraźną podstawę prawną udzielania gwarancji Skarbu Państwa spłaty kredytu refinansowego NBP, w tym również w tych przypadkach, w których kredyt ten spełnia funkcję awaryjnego wsparcia płynności. W tym kontekście EBC ponownie wskazuje,[12] że w celu zapewnienia zgodności dostarczania przez banki centralne awaryjnego wsparcia płynności, dla którego zabezpieczeniem jest gwarancja państwa, z zakazem finansowania ze środków banku centralnego, ważne jest, aby – w sytuacji, gdy gwarancja Skarbu Państwa stanowi jedyne zabezpieczenie operacji dostarczenia awaryjnego wsparcia płynności – gwarancja taka pokrywała 100% kwoty kredytu, a nie jedynie do 50% kwoty pozostającej do spłaty, jak stanowi obecnie ustawa z dnia 12 lutego 2009 r.[13].

2.2. *Tymczasowy charakter programu pomocowego*

Zgodnie z wnioskami Rady ECOFIN z dnia 7 października 2008 r. i deklaracją głów państw strefy euro z dnia 12 października 2008 r., EBC zauważa, że harmonizacja przepisów wprowadzanych na poziomie krajowym ma istotne znaczenie dla zagwarantowania integracji rynków finansowych w Unii Europejskiej. W tym zakresie EBC podkreśla, że skoordynowanie terminów krajowych programów pomocy finansowej w UE ma kluczowe znaczenia dla zapewnienia równych warunków konkurencji[14]. EBC podkreśla także, że krajowe programy pomocowe co do zasady powinny mieć charakter tymczasowy[15]. Przyjmuje się zatem, że tymczasowy charakter programu wsparcia wprowadzonego ustawą z dnia 12 lutego 2009 r. zachowany został w projekcie ustawy, i że zaangażowanie państwa polskiego będzie ograniczone w czasie.

Niniejsza opinia zostanie opublikowana na stronie internetowej EBC.

Frankfurt nad Menem, 23 października 2009 r.

[podpis]

*Prezes EBC*

Jean-Claude TRICHET

---

11 Zob. punkt 3.2.(i) opinii CON/2008/80; zob. także np. punkt 3.2. opinii CON/2008/50 oraz punkt 2.3. opinii CON/208/54.

12 Zob. punkt 4.3 opinii CON/2008/80.

13 Zob. art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 12 lutego 2009 r.

14 Zob. opinie EBC CON/2009/24, punkt 3.1., CON/2009/54, punkt 2.5.2 oraz CON/2009/73, punkt 3.2.

15 Zob. opinie EBC CON/2009/24, punkt 2.2., CON/2009/62, punkt 3.3. oraz CON/2009/73, punkt 3.2.